

CYNNIG CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL
Y BIL MEDDYGINIAETHAU A DYFEISIAU MEDDYGOL

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn o dan Reol Sefydlog ("RhS") 29.2. Mae RhS 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, ac y ceir cyflwyno Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, gerbron y Senedd os yw Bil Seneddol y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at bwrpas sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd neu sy'n addasu'r cymhwysedd hwnnw.
2. Cyflwynwyd y Bil Meddyginiaethau a Dyfeisiau Meddygol yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13 Chwefror 2020. Gellir cael copi o'r Bil yn:
<https://services.parliament.uk/bills/2019-21/medicinesandmedicaldevices.html>

Amcanion Polisi

3. Y diben a nodwyd ar gyfer y Bil Meddyginiaethau a Dyfeisiau Meddygol yw disodli darpariaeth adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972, a gaiff ei diddymu ar yr adeg y bydd y Deyrnas Unedig yn ymadael â'r Undeb Ewropeaidd a chreu pwerau er mwyn galluogi i'r prif drefniadau ar gyfer rheoleiddio meddyginiaethau dynol, treialon clinigol dynol, dyfeisiau meddygol a meddyginiaethau milfeddygol barhau ar ôl Brexit.

Crynodeb o'r Bil

4. Noddir y Bil gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol.
5. Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth ar gyfer:
  - Cyflwyno pwerau dirprwyedig wedi'u targedu ym meysydd meddyginiaethau dynol, meddyginiaethau milfeddygol a dyfeisiau meddygol, gan ddisgwyl yr adeg pan fydd y DU yn ymadael â'r UE;
  - Pŵer dirprwyedig i sefydlu un neu ragor o systemau gwybodaeth mewn perthynas â dyfeisiau meddygol;
  - Cydgrynhoi'r darpariaethau gorfodi ar gyfer dyfeisiau meddygol a chyflwyno sancsiynau;
  - Porth gwybodaeth er mwyn galluogi i wybodaeth a gaiff ei dal gan yr Ysgrifennydd Gwladol ynglŷn â dyfeisiau meddygol gael ei rhannu er mwyn rhybuddio'r cyhoedd ynglŷn â phryderon diogelwch.

Y darpariaethau yn y Bil y ceisir cydsyniad ar eu cyfer

6. Mae'r darpariaethau sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd i'w cael yng Nghymal 16 yn fersiwn cyfnod Adroddiad Tŷ'r Cyffredin o'r Bil, a Chymal 16 o'r Bil Tŷ'r Arglwyddi sy'n rhoi pŵer dirprwyedig i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol wneud rheoliadau ar gyfer cronfa ddata o wybodaeth mewn perthynas â dyfeisiau meddygol i'w sefydlu a'i

rheoli gan NHS Digital, nad oedd ganddo gylch gwaith mewn perthynas â Chymru cyn hyn.

7. Diben y ddarpariaeth a nodir uchod (cymal 16) yw gwella diogelwch a safonau dyfeisiau meddygol trwy sicrhau y gellir dal a rhannu gwybodaeth well ynghylch perfformiad dyfeisiau mewnblanedig er mwyn nodi risgiau dyfeisiau penodol yn gynnar. Byddai hyn yn gymwys i'r GIG a darparwyr iechedd preifat yng Nghymru. Trwy wella'r data sydd ar gael ar ddyfeisiau meddygol fel rhan o waith gwylidwraeth ar ôl rhyddhau dyfeisiau ar y farchnad, bydd yr Asiantaeth Rheoleiddio Meddyginiaethau a Chynhyrchion Gofal Iechyd (MHRA) yn fwy galluog i gymryd camau yn gynharach ac yn fwy effeithiol fel rhan o'i gwaith o reoleiddio dyfeisiau yn y DU, gan gynnwys Cymru.
8. Byddai hefyd yn golygu os ceir achos o alw dyfais yn ôl, byddai'n bosibl nodi'n gyflym pa ddyfeisiau oedd wedi cael eu mewnblannu i gleifion penodol. Trwy sefydlu cofrestrfa byddai storfa ar gyfer y DU gyfan, yn dal data ar amrywiaeth ehangach o achosion ac yn adlewyrchu ystod amrywiol o arferion clinigol, yn debygol o fod yn fwy effeithiol ar gyfer creu dysgu na chorff llai yn canolbwyntio ar Gymru.
9. Mae'r pŵer i wneud rheoliadau yn gwneud darpariaeth eang ynghylch sefydlu systemau gwybodaeth, a'u gweithrediaeth, yn eang iawn. Gall y pŵer gael ei ddefnyddio ar gyfer materion a gedwir yn ôl, yn ymwneud â rheoleiddio dyfeisiau meddygol a'u diogelwch, ond gellid ei ddefnyddio hefyd at ddibenion iechedd nad ydynt yn ymwneud â diogelwch cynhyrchion ac sydd wedi eu datganoli, fel gwella canlyniadau gofal iechedd cleifion. Ar y sail hon, mae diben cymal 16 yn berthnasol i faterion na chedwir yn ôl. Ystyriwn felly fod y ddarpariaeth hon o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd ac fel y cyfryw ystyrir bod cydsyniad y Senedd yn ofynnol mewn perthynas â hi.

Y rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn ar gyfer Cymru yn y Bil Meddyginiaethau a Dyfeisiau Meddygol

10. Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi nodau'r Bil ac yn gyffredinol yn cefnogi'r egwyddorion sy'n sail i gymal 16.
11. Mewn perthynas â chymal 16, mae absenoldeb data a gwybodaeth am y rhai sydd wedi cael mewnblaniadau llawfeddygol ac sydd wedi cael cymhlethdodau wedi bod yn broblem ddiweddar sylweddol yn achos nifer fawr o fenywod o Gymru a gafodd lawdriniaethau rhwyll y wain. Arweiniodd y diffyg data perthnasol at anweledigrwydd y broblem am nifer o flynyddoedd a phrinder camau adferol nes i dîm adolygu Cumberledge yn 2018 ohirio rhai llawdriniaethau rhwyll y wain nes i chwe amod gael eu bodloni gan gynnwys darparu data gwell ar ddyfeisiau wedi'u mewnblannu a sefydlu cofrestrfa o ddyfeisiau wedi'u mewnblannu.

12. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru wedi cael rhywfaint o gyfle i gyfrannu at gynigion casglu data DHSC ac ystyrir bod cynllunio a gweithredu cofrestrfa Cymru yn annhebygol o fod yn ddichonadwy o fewn amserlen resymol ac am gost gymaradwy. Hefyd, ni fyddai gan Gofrestrfa i Gymru yn unig y manteision o ran ehangder y data sydd ar gael a'r cyfleoedd ar gyfer dysgu, a amlinellir ym mharagraff 8 uchod, a fyddai'n cael eu gwireddu gyda Chofrestrfa i'r DU gyfan.
13. Hefyd, nid oes lle yn rhaglen deddfwriaethol bresennol Llywodraeth Cymru ar gyfer Bil sy'n gwneud darpariaeth i Gymru ar y materion hyn, ac nid oes unrhyw Fil ychwaith yn y rhaglen y gellid cynnwys darpariaethau o'r fath ynddo.
14. Er hynny, mae nifer o bryderon eraill wedi'u codi gyda Llywodraeth y DU. Caiff gwaith i ddatrys y pryderon hyn ei symud ymlaen wrth i'r Bil barhau ei hynt trwy'r Senedd ac, os bydd angen, caiff Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol ei gyflwyno ar yr adeg briodol.

Goblygiadau Ariannol

15. Diben y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yw rhoi gwybod i'r Pwyllgor Busnes ac Aelodau'r Senedd bod y darpariaethau DHSC yn effeithio ar bwerau Gweinidogion Cymru ac felly ni fydd unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol. Gan mai pwerau galluogi yw'r darpariaethau yn y Bil sy'n ymwneud â sefydlu systemau gwybodaeth, bydd y Rheoliadau yn darparu'r manylion ynghylch sut y caiff y systemau gwybodaeth eu sefydlu a'u gweithredu a'r rôl a fydd gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â hwy. Mae cynlluniau presennol yr adran yn rhag-weld y caiff y Rheoliadau eu trafod a'u drafftio ar ôl i'r Bil gael y Cydsyniad Brenhinol, ac mae'n debygol mai yn 2021 y bydd hyn.
16. Mae'r DHSC wedi cyflwyno nifer o gynigion darluniadol heb eu meintioli ar gyfer sut y gellid ariannu'r systemau gwybodaeth gan gynnwys tanysgrifiadau aelodaeth, ffioedd, a gwerthu data i gyrff masnachol ond nid oes dim byd cadarn nac awdurdodol wedi'i rannu na'i gytuno gyda ni. Gallai fod goblygiadau ariannol yng Nghymru os bydd gofyniad i Lywodraeth Cymru neu gyrff ieuchyd danysgrifio ar gyfer aelodaeth o'r Systemau Gwybodaeth a chofrestrfeydd amrywiol er y gallai'r costau a ysgwyddir gan gyrff ieuchyd Cymru wrth gasglu a throsglwyddo'r data i'r systemau gwybodaeth yn rheolaidd gynnwys yr angen am adnoddau staff ychwanegol mewn gwasanaethau data. Cynhelir asesiad ariannol pellach pan fydd y costau tebygol yn hysbys a chaiff y manylion eu darparu mewn Cyngor yn y dyfodol.
17. Ar hyn o bryd, mae gennym gyllideb refeniw a chyfalaf ar gyfer 1 flwyddyn, 2020-21, sef y cyfnod y mae gennym setliad cyllido ar ei gyfer gan Lywodraeth y DU. Bydd costau sy'n dod o fewn y flwyddyn ariannol gyfredol hon yn cael eu rheoli o fewn Prif Grŵp Gwariant (MEG) Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, a bydd angen ystyried unrhyw gyllid posibl yn y dyfodol yng nghyd-destun yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant y disgwylir ei

gynnal yn ddiweddarach yn 2020 a blaenoriaethu buddsoddiadau o fewn MEG lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, unwaith y bydd dyraniadau dangosol ar gael.

18. Mae'r asesiad effaith a ddiwygiwyd ar gyfer y cymal yma:

<https://publications.parliament.uk/pa/bills/lbill/58-01/116/5801116-IA.pdf>

Casgliadau

19. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei bod yn briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yng nghymal 16 ym Mil y DU gan y byddai'n sicrhau y byddai'r trefniadau y mae eu hangen i fonitro mewnbaniadau dyfeisiau meddygol yn effeithiol yn cael eu rhoi ar waith yn gynt ac am gost is na phe bai dull o weithredu pwrpasol ar gyfer Cymru yn unig ar gael.

20. Mae sefydlu cofrestrfa ar gyfer y DU gyfan hefyd yn dod â manteision sylweddol o ran ehangder y data a gesglir a'r cyfleoedd i ddysgu o'r data hynny.

21. Bydd deialog barhaus â Llywodraeth y DU mewn perthynas â'r pwyntiau sy'n peri pryder yn ystod toriad yr haf.